

B1.8 Nieuws en media

- Debattenieuws
- Bespreek verschillende nieuwsrubrieken

De media	<i>(Media)</i>	Blijken uit	<i>(Wynikać z)</i>
De folder	<i>(Ulotka)</i>	Ontbreken van	<i>(Brakować (czegoś))</i>
Het journaal	<i>(Wiadomości (serwis informacyjny))</i>	Opkomen in	<i>(Pojawiać się w)</i>
De nieuwssite	<i>(Serwis informacyjny (strona internetowa))</i>	Verdwijnen	<i>(Znikać)</i>
Het sociaal medium	<i>(Media społecznościowe)</i>	Baseren op	<i>(Opierać na)</i>
Aandacht vestigen op	<i>(Zwracać uwagę na)</i>	Samenhangen met	<i>(Być powiązany z)</i>
Aanleiding geven tot	<i>(Dawać powód do)</i>	Afgaan op	<i>(Opierać się na (polegać na))</i>
Stilstaan (bij)	<i>(Zatrzymać się nad (rozważać))</i>	Neerkomen op (Zich) afzetten tegen	<i>(Sprawdzać się do) (Sprzeciwiać się)</i>
Denken over	<i>(Myśleć o)</i>	Daar komt bij	<i>(Do tego dochodzi)</i>
Geloven aan	<i>(Wierzyć w)</i>		
Voorspellen	<i>(Przewidywać)</i>		

1. Zeskanuj kod QR, aby obejrzeć video, lub przeczytaj tekst. (QR: Audio)

Nepnieuws zijn berichten die niet waar zijn, maar die **bewust** worden verspreid. Mensen doen dit om de massa te **beïnvloeden** of om geld te verdienen met clicks. Daarom is het belangrijk dat je kritisch bent en goed naar **de bron** kijkt. Je kunt je afvragen of een foto echt is en of je feiten leest of een mening. Wie *twijfelt aan* een bericht, zoekt liever ook een tweede, **betrouwbare** bron.

*Fake newsy to wiadomości, które nie są prawdziwe, ale są rozpowszechniane **świadomie**. Ludzie robią to, aby **wpływać** na masy lub żeby zarabiać pieniądze na kliknięciach. Dlatego ważne jest, abyś był krytyczny i dobrze przyglądał się **źródłu**. Możesz się zastanowić, czy zdjęcie jest prawdziwe i czy czytasz fakty, czy opinię. Kto wątpi w wiadomość, ten woli poszukać także drugiego, **wiarygodnego** źródła.* >

1. Waarom verspreiden mensen vaak nepnieuws?
 - a. Om de overheid te helpen met officiële informatie
 - b. Om nieuws sneller te vertalen naar andere talen
 - c. Om journalisten te waarschuwen voor gevaarlijke onderwerpen
 - d. Om de massa te beïnvloeden of geld te verdienen
2. Wat is een belangrijke manier om nepnieuws te herkennen?
 - a. Kijken of het bericht een lange titel heeft
 - b. Geloven in berichten die vaak worden herhaald
 - c. Alleen berichten delen die veel likes hebben
 - d. Controleren of de bron betrouwbaar is

1-d 2-d

2. Gramatyka: Czasowniki z ustaloną przyimkąją

Czasownik i przyimek, które tworzą stałą parę i razem nadają konkretne znaczenie.

1. W czasownikach zwrotnych **zich** zmienia się razem z osobą (ik-me, jij-je, wij-ons, zij-hun).
2. Przyimek w zdaniu podstawowym stoi zawsze bezpośrednio przed rzeczownikiem, do którego należy. (vb. De journalist luistert naar de radio.)

Werkwoorden + met (Czasowniki + met)	Werkwoorden + voor (Czasowniki + voor)	Werkwoorden + aan (Czasowniki + aan)
Akkoord gaan met (zgodzać się z)	Bang zijn voor (bać się)	Aandacht besteden aan (poświęcać uwagę)
Zich bemoeien met (wtrącać się do)	Belangstelling hebben voor (interesować się)	Zich aanpassen aan (dostosowywać się do)
Bezig zijn met (zajmować się)	Verantwoordelijk zijn voor (być odpowiedzialnym za)	Beginnen aan (zaczynać)
Blij zijn met (cieszyć się z)	Waarschuwen voor (ostrzegać przed)	Behoeftte hebben aan (potrzebować)
Het eens zijn met (zgodzać się z)	Vluchten voor (uciekać przed)	Deelnemen aan (brać udział w)
Ervaring hebben met (mieć doświadczenie z)	Zich schamen voor (wstydzić się)	Denken aan (myśleć o)
Feliciteren met (gratulować)	Zich aanmelden voor (zapisać się na)	Gewend zijn aan (być przyzwyczajonym do)
Rekening houden met (brać pod uwagę)	Zich interesseren voor (interesować się)	Toevoegen aan (dodawać do)
Stoppen met (przestać)	Zorgen voor (dbać o)	Twijfelen aan (wątpić w)

1. De redacteur waarschuwde in het journaal _____ nepnieuws dat via sociale media snel rondgaat. (Redaktor ostrzegł w dzienniku przed fake newsami, które szybko rozchodzą się przez media społecznościowe.)
a. met b. over c. voor d. tegen
2. Tijdens het debat over de nieuwssite waren niet alle collega's het eens _____ de conclusie van het artikel. (Podczas debaty o portalu informacyjnym nie wszyscy koledzy zgodzili się z wnioskiem z artykułu.)
a. voor b. over c. met d. aan

1. voor 2. met

Przepisz zwroty (QR: AI+)

1. Ik ben blij dat ik een vaste baan heb.

(Cieszę się z mojej stałej pracy.)

2. De manager waarschuwt ons: er is een phishingmail rondgestuurd.

(Kierownik ostrzega nas przed phishingowym mailem.)

3. Ik heb niet veel ervaring: online vergaderen met grote groepen.

(Nie mam dużego doświadczenia w spotkaniach online z dużymi grupami.)

1. Ik ben blij met mijn vaste baan. 2. De manager waarschuwt ons voor een phishingmail. 3. Ik heb niet veel ervaring met online vergaderen in grote groepen.

Popraw błąd

1. De redacteur bemoeit hem met de kop van het artikel.

Redaktor wtrąca się w tytuł artykułu.

2. We hebben veel belangstelling in dit nieuwsartikel.

Bardzo interesuje nas ten artykuł informacyjny.

1. De redacteur bemoeit zich met de kop van het artikel. 2. We hebben veel belangstelling voor dit nieuwsartikel.

3. Ćwiczenia

1. Dopasuj każde słowo do jego definicji.

a. (zich) afzetten tegen	1. aandacht besteden aan een onderwerp in het nieuws
b. stilstaan bij	2. iets als uitgangspunt nemen - bijvoorbeeld een artikel baseren op feiten
c. baseren op	3. duidelijk laten merken dat je het ergens niet mee eens bent

a-3 b-1 c-2

2. Jak wiarygodny jest twój kanał wiadomości? (QR: Audio)

Wypełnij luki: afgaat op, voorspellen, afhankelijk van, ontbreekt, gebaseerd op, aandacht vestigen op, verdwenen

Steeds meer professionals halen hun nieuws uit een app of via sociale media. Dat is snel, maar het kan ook misgaan: een kop kan (1) _____ een schokkend detail, terwijl belangrijke context (2) _____. In tegenstelling tot het journaal is een nieuwssite soms (3) _____ kliks. Daardoor lijkt een mening soms op een feit, vooral als je (4) _____ één bron.

Wie een bericht wil delen, doet er goed aan stil te staan bij de herkomst. Is het artikel (5) _____ onderzoek en blijkt dat ook uit duidelijke links? Controleer of het bericht al op meerdere media is verschenen, of dat het na één dag weer is (6) _____. Pas dan kun je beter (7) _____ wat er echt speelt en waar het debat over zou moeten gaan.

Coraz więcej profesjonalistów czerpie wiadomości z aplikacji lub za pośrednictwem mediów społecznościowych. To szybkie, ale może też pójść źle: nagłówek może zwrócić uwagę na szokujący szczegół, podczas gdy brakuje ważnego kontekstu. W przeciwieństwie do dziennika wiadomości serwis informacyjny bywa czasem zależny od kliknięć. Przez to opinia czasem wygląda jak fakt, zwłaszcza gdy opierasz się na jednym źródle.

Kto chce udostępnić wiadomość, powinien zatrzymać się nad jej pochodzeniem. Czy artykuł opiera się na badaniach i czy widać to także po wyraźnych linkach? Sprawdź, czy wiadomość pojawiła się już w wielu mediach, czy też po jednym dniu znów zniknęła. Dopiero wtedy możesz lepiej przewidzieć, co naprawdę się dzieje i czego powinno dotyczyć debatowanie.

(1) aandacht vestigen op, (2) ontbreekt, (3) afhankelijk van, (4) afgaat op, (5) gebaseerd op, (6) verdwenen, (7) voorspellen

1. Welke stappen uit de tekst gebruik jij om te bepalen of een bericht betrouwbaar is, en waarom kies je die stappen?

3. Posłuchaj fragmentu audio i wybierz poprawną odpowiedź. (QR: Audio)

	Prawda	Falsz	
1. De spreker gebruikt zowel televisie als internet om het nieuws te volgen.	☐	☐	
2. Volgens het artikel is er voldoende geld en personeel om snel te beginnen met bouwen.	☐	☐	
3. De spreker vraagt zich af wat er dit jaar praktisch gedaan kan worden aan de woningbouwproblemen.	☐	☐	

1-V 2-X 3-V

4. Wybierz poprawne rozwiązanie

- De krant _____ dat het abonnement volgend jaar duurder wordt. *(Gazeta przewidziała, że abonament w przyszłym roku zdrożeje.)*
a. voorspelde b. is voorspeld c. heeft voorspeld
d. heeft voorspelt
- Op de nieuwssite _____ het bericht over de storing na een uur verdwenen. *(Na stronie informacyjnej wiadomość o awarii zniknęła po godzinie.)*
a. is b. was c. heeft d. heeft zijn
- De redacteur _____ op betrouwbare cijfers uit het journaal. *(Redaktor oparł się na wiarygodnych danych z dziennika telewizyjnego.)*
a. heeft zich gebaseerd b. is zich gebaseerd c. heeft zich baseren
d. heeft zich baseerd

1. heeft voorspeld 2. is 3. heeft zich gebaseerd

5. Odgrywanie ról - dialogi (QR: Audio)

Discussie over nieuws op werk

Sanne (collega): *Heb je dat stuk op LinkedIn gezien over die nieuwe AI-regels? Het geeft echt aanleiding tot discussie in het team.*

(Widziałeś ten wpis na LinkedIn o tych nowych przepisach dotyczących AI? To naprawdę daje powód do dyskusji w zespole.)

Karim (projectleider): *Ja, maar ik ga er nog niet meteen op af; ik wil eerst weten waarop het gebaseerd is, want op sociale media ontbreekt soms context.*

(Tak, ale jeszcze nie będę na tym od razu polegał; najpierw chcę wiedzieć, na czym to się opiera, bo w mediach społecznościowych czasem brakuje kontekstu.)

Sanne (collega): *Klopt, op de nieuwssite van de NOS stond het ook, en in het journaal werd er kort bij stilgestaan - in tegenstelling tot dat LinkedIn-bericht was het daar wat neutraler.*

(Zgadza się, było o tym też na portalu informacyjnym NOS, a w serwisie informacyjnym krótko o tym wspomniano - w przeciwieństwie do tego wpisu na LinkedIn było tam bardziej neutralnie.)

- Karim (projectleider):** *Precies, daar komt bij dat in het LinkedIn-stuk cijfers werden genoemd zonder bron; dat bleek nergens uit.
(Dokładnie, do tego w tym tekście na LinkedIn podano liczby bez źródła; nigdzie nie było to potwierdzone.)*
- Sanne (collega):** *Zullen we in de stand-up kort aandacht vestigen op de verschillen tussen de media, zodat iedereen hetzelfde beeld heeft?
(Może na stand-upie krótko zwrócimy uwagę na różnice między mediami, żeby wszyscy mieli ten sam obraz?)*

1. Waarom vertrouwt Karim het artikel nog niet helemaal?

6. Mówienie (QR: AI+)

Ik baseer me meestal op ... / Ik ga vooral af op ... / In tegenstelling tot ... denk ik dat ...

1. Welke nieuwssite, krant of sociaal medium gebruik je het meest, en waarom vertrouw je die bron (of juist niet)?
-
2. Hoe herken jij nepnieuws online, en wat doe je daarna met die informatie?
-

7. Pisanie: WhatsApp (aplikacja sąsiedzka) (QR: AI+)

Hoi allemaal,

Ik zag net op een **nieuwssite** een artikel over een nieuw plan van de gemeente: er zouden extra camera's komen rond het plein. In de **media** zeggen ze dat het voor veiligheid is, maar in de reacties op **sociale media** zijn mensen boos. Sommigen denken dat het vooral is om gedrag te controleren. Ik weet niet goed waarop ik moet **afgaan**, want in het artikel **ontbreken** details over kosten en regels.

Wat denken jullie? Zullen we hier even bij **stilstaan** vóór de volgende bewonersavond?

Saskia

Napisz odpowiednią odpowiedź: *Ik heb het artikel ook gelezen en ik denk dat ... / Ik ga meestal af op ..., maar hier ontbreekt ... / Zullen we afspreken dat we ... voordat de bewonersavond is?*

Ważne czasowniki

ik
jij/je
hij/zij/ze/het
wij/we
jullie
zij/ze

Voorspellen (*przewidywać*)

Voltooid tegenwoordige tijd (VTT)
heb voorspeld
hebt voorspeld
heeft voorspeld
hebben voorspeld
hebben voorspeld
hebben voorspeld

Verdwijnen (*znikać*)

Voltooid tegenwoordige tijd (VTT)
ben verdwenen
bent verdwenen
is verdwenen
zijn verdwenen
zijn verdwenen
zijn verdwenen